

Ἱστορίες Κρυπτοχριστιανῶν

Τά Χριστούγεννα του Μολλᾶ Μουσταφᾶ στήν Τραπεζούντα

«Δέν ἦταν οὔτε τριάντα χρόνων ἡ Δέσποινα, ὅταν ἔχασε τόν Σάββα, τόν ἄνδρα της, καί ἔμεινε χήρα μέ τό τρίχρονο παιδάκι της, τόν Νίκο. Ὁ μακαρίτης ἦταν καλός ἄνθρωπος καί χρυσός νοικοκύρης. Μέ τίς δύο λίρες -216 γρόσια- μισθό πού ἔπαιρνε, ζοῦσε τήν γυναίκα καί τό παιδάκι του, χωρίς νά τοῦς στερήσει τίποτε. Οἰκονόμος ὁ ἴδιος, καλή οἰκοκυρούλα ἡ γυναίκα του, τά βόλευαν μιά χαρά, σέ βαθμό πού ἡ γειτονιά τοῦς ἔπαιρνε καί γιά πλούσιους.

Εἶχαν ἕξι χρόνια παντρεμένοι. Τή βραδιά πού θά γιόρταζαν τήν ἐπέτειο τῶν γάμων τους, ἔφεραν τόν Σάββα νεκρό στό σπίτι του. Τή στιγμή πού πλήρωνε στόν μανάβη τά φροῦτα πού ἀγόρασε, γονάτισε ξαφνικά καί ξεψύχησε πάνω στό δρόμο. Τρέξαν οἱ καλοί ἄνθρωποι

καί φέραν γιατρό. Μά ἦταν περιττό. Εἶχε πάθει συγκοπή. Ὁ γιατρός δέν εἶχε νά κάμει τίποτε. Τήν ἄλλη μέρα τόν θάψανε στήν Ἐλεοῦσα. Μέ τά διακόσια δεκαἕξι γρόσια πού ἔπαιρνε τό μίνα ὁ Σάββας δέν ἦταν δυνατό ν' ἀφήσει τίποτα κατά μέρος.

Ἐπειτα ἦταν τόσο νέος καί γερός, πού δέν μπορούσε νά σκεφθεῖ τόν θάνατο. Κι ὅπως δέν ὑπῆρχαν τότε οἱ διάφορες κοινωνικές ἀσφαλίσεις κι ὅλα τά μικρά ἀποκούμπια πού βρίσκει σήμερα κουτσά-στραβά ἡ φτωχή οἰκογένεια πού χάνει τόν δουλευτή προστάτη της, ἡ χήρα καί τ' ὀρφανό μείνανε ἔτσι ἀναπάντεχα, ἀπό τή μιά μέρα στήν ἄλλη, χωρίς κανένα πόρο ζωῆς.

Ὅταν τέλειωσαν ὅλες οἱ θλιβερές διατυπώσεις τῆς κηδείας, καί τήν νύχτα τῆς ἴδιας ἡμέρας ἔφυγε ἀπό

τό χαροκτυπημένο σπίτι καί ἡ τελευταία πονόψυχη γειτόνισσα, ἡ Δέσποινα ἔμεινε μόνη, κοντά στό παιδάκι της, πού εἶχε ἀποκοιμηθεῖ νωρίτερα, γιά νά σκεφθεῖ πάνω σ' ὅλη τήν τραγωδία πού ἄρχιζε γιά κείνη καί γιά τό μικρό της.

Καί πράγματι ἦταν τραγική ἡ θέσπι τῆς κακομοίρας. Δέν εἶχε κανένα συγγενή, οὔτε δικό της οὔτε ἀπό τήν πλευρά τοῦ μακαρίτου, στήν Τραπεζούντα, ὅπου ζοῦσαν. Ὁρφανοί καί οἱ δύο τους, ἄφησαν κι ὁ ἕνας κι ἡ ἄλλη τό χωριό τους, κάπου ἐκεῖ στήν περιφέρεια τῆς Ἀργυρουπόλεως, ὅταν ἦταν παιδιά. Μέ τά χρόνια τούς ξέχασαν καί οἱ λίγοι μακρινοί συγγενεῖς τους, ὅπως δέν τούς θυμοῦνταν κι αὐτοί. Ἡ μοῖρα τό θέλησε νά γνωρισθοῦν μεσ'στί μεγάλη πολιτεία. Ἀγαπήθηκαν καί πάρθηκαν.

Τάφεντικό τοῦ μακαρίτου, ἀπό εὐσπλαχνία, εἶχε ἀναλάβει ὅλα τά ἔξοδα τῆς φτωχικῆς κηδείας καί ἡ γυναίκα του, σάν ἐπέστρεψαν ἀπό τό νεκροταφεῖο, ξεμονάχιασε τή Δέσποινα καί τῆς ἔδωσε τρακόσια γρόσια.

- Αὐτά, τῆς εἶπε, εἶναι ἀπό τούς μισθοῦς τοῦ σχωρεμένου. Σοῦ τά στέλνει ὁ ἄντρας μου.

Στήν πραγματικότητα ἦταν ἐλεημοσύνη, γιατί ὁ μισθός ἐκείνου τοῦ μπνός ἦταν πληρωμένος.

Ἡ χήρα δέν βγήκε ἀπ'τό σπίτι της, σύμφωνα μέ τό συνήθειο τοῦ τόπου, ὡς τήν ἡμέρα τοῦ μνημοσύνου. Σαράντα μέρες! Ὅλο αὐτό τόν καιρό τήν βασάνιζε ἡ μοναδική σκέ-

ψη, πῶς νά ζήσει τό παιδάκι της, πῶς νά τό μεγαλώσει καί πῶς νά τό μορφώσει, ὅπως τό ἤθελε καί τό ὄνειρευόταν ὁ μπαμπάς του, μά κι ἡ ἴδια. Μποροῦσε βέβαια νά ξενοδουλέψει, μά σέ ποιόν ν' ἀφήσει τό μωρό; Εὐτυχῶς ἤξερε «κέντημα», ἤξερε καί νά πλέκει, ἀκόμη καί νά ράβει. Εἶχε καί τή ραπτομηχανή της. Πῆρε τήν ἀπόφαση. Θά δούλευε σπίτι της, κοντά στό παιδί της. Ἔτσι ἡ χήρα ἡ Δέσποινα, δουλεύοντας 15 καί 20 ὥρες τό μερόνυχτο, μεγάλωσε τόν Νίκο της. Ἦταν ἡ χαρά, ἡ περηφάνια καί ἡ παρηγοριά της.

Δέν ἔλειψαν οἱ τύχες καί οἱ εὐκαιρίες. Ἦταν ὁμορφη καί προκομμένη ἡ Δέσποινα. Τῆς ἔγιναν πολλές προξενιές τά πρῶτα χρόνια. Μάλιστα ἕνας χηριός, πού γύρισε ἀπ' τή Ρωσία πολύ πλούσιος, τήν ζήτησε ἐπίμονα, μά ἡ Δέσποινα δέν ἤθελε νά δώσει πατριό στό παιδί της, καί δέν μποροῦσε νά δώσει καί τό μικρότερο κομμάτι ἀπ'τήν καρδιά καί τή ζωή της σέ ἄλλη ὑπαρξη. Ὅλα τά εἶχε γιά τό μονάκριβό της.

Πέρασαν δέκα χρόνια. Ἡ ἐντατική καί πολύωρη δουλειά, τ' ἀτέλειωτα ξενύχτια καί ἡ ἔλλειψη τῆς πίο στοιχειώδους ἀνάπαυσης, τήν γηράσανε πρόωρα τή Δέσποινα. Πολλές φορές τῆς ἔφευγε ἡ βελόνα ἀπ'τό χέρι ἢ σταματοῦσε ἡ ραπτομηχανή, γιατί τό χέρι δέν εἶχε τήν δύναμη νά γυρίζει τόν μικρό, γυαλιστερό της τροχό. Τήν βοηθοῦσε ὁ Νίκος σ' αὐτό, σάν βρισκόταν κοντά της. Ἀνψυχοῦσε ἡ δύστυχη ἡ μάνα. Ἐβλεπε πῶς δέν ἔβγαζε πιά δουλειά ὅπως πρῶτα. Λιγότευαν οἱ «πρόσοδοι», ἐνῶ ἀπ'

τήν ἄλλη μεριά περίσσευαν τά ἔξοδα, γιατί τό παιδί μεγάλωνε κι ἐκείνη δέν ἤθελε νά τοῦ στερήσει τίποτε. Καί σάν νά μίν ἦταν ἄρκετά ὅλα αὐτά, ἄρχισαν ν' ἀδυνατίζουν τά μάτια της. Κάθε μήνα καί χειρότερα. Ἔβαλε γυαλιά. Μά δέν τήν βοηθοῦσαν κι αὐτά ὅσον ἔπρεπε στή λεπτή της δουλειά.

Ὅταν ὁ Νίκος ἔγινε δεκαἕξι χρονῶν καί πήγαινε στήν προτελευταία τάξη τοῦ Γυμνασίου, ἡ κατάσταση ἐφθασε στό ἀπροχώρητο. Ἡ Δέσποινα δέν μπορούσε νά περάσει τήν κλωστή στή βελόνα οὔτε καί μέ τά γυαλιά... Θέλησε νά ξενοδουλέψει δούλα, πλύστρα, μά δέν τήν ἄκουγαν τά πόδια της. Τήν σακάτεψαν οἱ ρευματισμοί. Γήρασε πρόωρα. Ὅταν κάποια καλή της γειτόνισσα τήν συμβούλεψε νά βγάλει τόν Νίκο ἀπ' τό Γυμνάσιο -κι ἄς ἦταν ὁ πρῶτος σ' ὅλα τά μαθήματα -καί νά τόν βάλει σέ δουλειά γιά νά τά βολέψουν, ἡ Δέσποινα - πού δέν τήν ἄκουσε ποτέ κανείς νά πει κακό λόγο κανένος - τῆς μίλησε ἀπότομα καί τήν ἔδιωξε σχεδόν ἀπ'τό σπίτι της. Ἄκοῦς ἐκεῖ, νά βγάλει τόν Νίκο ἀπ' τό σκολεϊό!

Δεκατρία χρόνια ὕστερα ἀπ' τόν

θάνατο τοῦ ἀντρός της, ἄρχισε ἡ Δέσποινα νά ξεπουλάει τά λίγα κοσμήματα πού εἶχε. Δαχτυλίδια, βραχιόλια, σταυρό. Ὕστερα ἕνα δύο χαλιά. Τελευταία τήν ραπτομηχανή, πού ἄν καί τῆς ἦταν ἄχρηστη, δέν

μποροῦσε νά τήν ἀποχωρισθεῖ. Δέν χωρίζεται κανείς ἕνα σύντροφο εἴκοσι χρόνων τόσο εὔκολα. Κάποτε σώθηκαν καί τά χρήματα ἀπ'τή μηχανή. Πουλήθηκε καί τό «σαμοβάρι», γιά ν' ἀγοραστεῖ τό ὕφασμα γιά τή μαθητική στολή τοῦ Νίκου. Πλησίαζαν τά Χριστούγεννα καί τό παιδί δέν εἶχε «στολή» σάν κι ἐκείνη τήν ὁμοιόμορφη πού εἶχαν οἱ συμμαθητές του κι ὅλα γενικά τά παιδιά τοῦ Γυμνασίου. Τό ὕφασμα ἀγοράστηκε, μά ἔλειπαν τά ραφτικά. Αὐτό τό' ξερε μόνον ἡ Δέσποινα, μά δέν ἦταν δυνατό νά πικράνει τό παιδί της ἀφήνοντάς το δίχως νέο κουστούμι τίς γιορτές. Ἐπρεπε μέ κάθε τρόπο νά βρεθοῦν τά χρήματα. Ἐπρεπε δηλαδή νά πουληθεῖ πάλι κάτι. Μά τί, πού δέν εἶχε ἀπομείνει τίποτε σχεδόν στό σπίτι; Τίποτε; Καί τό χρυσό ὥρολόγι τοῦ μακαρίτη, μέ τή χρυσή καδένα; Ἄ!... ὅλα κι ὅλα! Τό ὥρολόγι δέν θά τό πουλοῦσε ποτέ! Ὅταν τ' ἀγόρασε ὁ Σάββας, τῆς εἶχε πει: «Αὐτό θά τό χαρίσω στό γιό μας, ὅταν θά τόν ἀρραβωνιάσουμε!».

Πάντως ἔμειναν λίγες μέρες γιά τά Χριστούγεννα καί τό πράγμα δέν

ἔπαιρνε ἀναβολή. Πῆγε στὸν ράφτη. Ὅγδόντα γρόσια ἦταν τὰ ραφτικά. Θὰ τὰ πλήρωνε, ὅταν θὰ ἔπαιρνε ἔτοιμο τὸ κουστούμι. Σέ τρεῖς μέρες ἔμπαινε στό σπίτι ὁ Νίκος χαρούμενος και περήφανος. Ἐτρεξε κι ἀγκάλιασε τή μάνα του.

-Μπτερούλα μου, ἔκανα πρόβα, εἶναι ἔξοχο!

Παραμονή Χριστουγέννων! Ὅλη ἡ Τραπεζούντα σκεπασμένη μέ χιόνι, πού δέν ἔπαψε νά πέφτει πυκνό. Ὁ Νίκος κοιμότανε ἀκόμη - χόρταινε ὕπνο τώρα πού εἶχαν διακοπές - ὅταν ἡ Δέσποινα τυλιγμένη στό σάλι της βγήκε ἀπ'τό σπίτι καί τράβηξε κατά τήν ἀγορά, περνώντας ἀπ' τὰ στενοσόκακα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Βρῆκε τόν Μολλά Μουσταφά, τόν ὠρολογά στό ἐργαστήρι του, ἕνα πραγματικό μεγάλο κιβώτιο, κολλημένο στό ντουβάρι τοῦ τζαμιοῦ, πού ἦταν ἐκεῖ, στήν ἄκρη τῆς ἀγορᾶς. Στήν πρόσοψή του, δίπλα στήν πόρτα, εἶχε ἕνα παράθυρο, ὅπου ἦταν ἀκουμπισμένος ἀπό μέσα ὁ πάγκος τῆς δουλειᾶς του. Ἐνα τενεκεδένιο μαγκάλι ζέσταινε ὅπως-ὅπως τὸ ιδιόρρυθμο ἐκεῖνο ἐργαστήρι.

-Καλῶς τήν κυρά Δέσποινα! Τί κάνεις τό παλικάρι σου;

Κάθησε ἡ Δέσποινα κοντά στό μαγκάλι καί, ζεσταίνοντας τὰ παγωμένα χέρια της, λέγει τοῦ Τούρκου:

-Μολλά Μουσταφά, ὁ μακαρίτης ὁ ἄντρας μου μοῦ ἔλεγε πὼς σ'ἀγαποῦσε σάν πατέρα καί σύ τόν ἀγαποῦσες σάν παιδί σου. Ἐτσι κι ἐγώ, ὅπως ἔμεινα ἔρμη μέ τ' ὄρφανό μου, χωρίς κανένα συγγενή, ἦρθα σέ σένα

γιά μιὰ χάρη, πού δέν μπορῶ νά τήν ζητήσω ἀπό κανένα Χριστιανό, γιατί δέν θὰ ἤθελα νά μάθει κανεὶς τό μυστικό μου...

- Σ' ἀκούγω, κυρά Δέσποινα, ὅπως θὰ ἴκουγα τήν κόρη μου, λέγε...

Ἡ Δέσποινα ἔβγαλε ἀπ' τίς διπλές τοῦ ζωναριοῦ της τ' ὠρολόγι μέ τή χρυσή του καδένα καί τ' ἄπλωσε τοῦ γέρου:

-Εἶναι τ' ὠρολόγι τοῦ Σάββα. Δέν θέλω νά τό πουλήσω. Μά ἔχω ἀνάγκη ἀπό χρήματα. Θέλω νά σ' ἀφήσω ἐνέχυρο γιά μιὰ λίρα.

Καί τοῦ διηγίθηκε τήν ἱστορία «τῆς στολῆς» τοῦ Νίκου. Τοῦ εἶπε στό τέλος πὼς ἦταν πρόθυμη νά δώσει τόν τόκο πού θὰ ὄριζε ἐκεῖνος. Ὁ Μολλά Μουσταφάς τήν ἄκουσε τραβώντας τὸ χοντρό του κομπολόι. Σηκώθηκε ἔπειτα, σκάλισε μέσ' στό συρτάρι τοῦ πάγκου του καί βγάζοντας δυὸ λίρες χρυσές, τίς ἄπλωσε τῆς Δέσποινας.

-Τ' ὠρολόγι ἀξίζει πολὺ περισσότερα. Πάρε δυὸ λίρες, γιατί δέν θὰ χρειαστεῖς μόνον τὰ ραφτικά... Ὅσο γιά τόν τόκο, νά μὴ γίνεται λόγος... Μόνη σου τὸ εἶπες. Τόν Σάββα τόν ἀγαποῦσα σάν παιδί μου.

Πῆρε τ' ὠρολόγι μέ τήν καδένα καί τό ἔκλεισε στό ἴδιο συρτάρι ἀπ' ὅπου ἔβγαλε τίς λίρες. Ἡ Δέσποινα τόν εὐχαρίστησε κι ἐτοιμάστηκε νά φύγει.

-Μιά στιγμὴ, τῆς λέγει ὁ Μολλάς. Θά σοῦ ζητήσω κι ἐγώ μιὰ χάρη.

-Σ' ἀκούω, Μολλά Μουσταφά.

Ὁ Τοῦρκος σπκώθηκε καί στάθηκε μέ τήν πλάτη μπρός στήν πόρτα, σέ τρόπο πού νά μή μπορεῖ νά τήν ἀνοίξει κανεῖς ἀπ' ἔξω.

Ἐκου, κόρη μου!... Πρῶτα θέλω νά μ' ὀρκιστεῖς στήν ψυχή τοῦ Σάββα πώς θά κρατήσεις μυστικό αὐτό πού θά σοῦ πῶ... Μπορεῖς;

-Στήν ψυχή του Σάββα; Ὀρκίζομαι, εἶπε κατηγορηματικά ἡ Δέσποινα.

-Σ' εὐχαριστῶ, παιδί μου. Ἄκουσε τώρα... Ἀπόψε τί νύκτα... ἴσως τά μεσάνυκτα, θά στείλω σπίτι σου μιά γυναίκα μέ τό κοριτσάκι της... Πρέπει νά πᾶνε μ' ἐσένα καί τόν Νίκο μαζί στήν ἐκκλησία... Εἶναι Χριστούγεννα καί πρέπει νά κοινωνήσουν...

-Δέν εἶν' ἀπ' ἐδῶ;

-Μή μ' ἄρωτᾶς... Ἄφησε νά τελειώσω... Μετά τήν μετάληψη θά τίς πάρετε μαζί στό σπίτι σου. Θά φύγουν πάλι τήν νύκτα... Ὅποιος σέ ρωτῆσει ποιές εἶναι, θά πεῖς πώς εἶναι γνωστές σας ἀπό τό χωριό, ἀπό κάποια ἄλλη πολι-

τεία.

-Μά, ἀφοῦ ὀρκίστηκε, γιατί δέν μου λές ποιές εἶναι;

Ὁ Μολλά Μουσταφάς δέν ἀπίντησε ἀμέσως. Ἄνοιξε τήν πόρτα, ἔριξε μιά ματιά ἔξω στό δρόμο. Ξανάκλεισε καί ἀκούμπησε καί πάλι μέ τήν πλάτη στήν πόρτα καί μίλησε:

-Κυρά Δέσποινα. Ἡ γυναίκα πού θά σοῦ ῥθει εἶναι ἡ κόρη μου καί τό κοριτσάκι της, ἐγγονή μου!... Γιά νά καταλάβεις πόσο εἶναι ἐπικίνδυνο αὐτό πού θά γίνει, μάθε πώς ὁ ἄντρας της, ὁ γαμπρός μου, εἶναι ὁ γιουζπασίς ὁ Σελίμ... Τοῦρκος, μουσουλμάνος. Μένουν στά Πλάτανα. Τίς ἔφερα ἐδῶ γιά μιά βδομάδα στό σπίτι μου... γιά τά Χριστούγεννα...

-Θεέ μου!..., ξέφυγε σάν κραυγή τρόμου ἡ ἐπίκληση αὐτή ἀπ' τό στόμα τῆς Δέσποινας...

Ἄν φοβᾶσαι, δέν θά σοῦ ἔρθουν, λέγει μέ χαμηλή φωνή ὁ Μολλά Μουσταφάς.

-Ὅχι... ὄχι... νά ἔρθουν, φωνάζει ἡ Δέσποινα καί τά μάτια της γεμίζουν μέ δάκρυα.

Δακρῶζει κι ὁ Μολλάς, καί ξεκολ-

ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΦΟΡΟΥΝ ΑΦΟΒΑ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟ ΤΟΥΣ

Ἡ ζωή των κρυπτοχριστιανῶν
στην Τουρκία

λάει ἀπό τήν πόρτα, τραβᾶ καί κάθεται δίπλα στό μαγγάλι χωρίς νά πει τίποτε ἄλλο. Σηκώνεται ἡ Δέσποινα. Προτοῦ ν' ἀνοίξει τήν πόρτα, ρωτάει μέ σιγανή φωνή:

-Πῶς εἶν' τό ὄνομά της;

-Ἡ κόρη μου Μαρία, ἡ κορούλα της Ἄννα. Ἐκείνες ἄς κοινωνήσουν. Ἐγώ θά κάμω Χριστούγεννα μέ «τ' ἀντίδωρο» πού θά μοῦ φέρουν...

Δύο ὄρες ἀπ'τά ξημερώματα, τράβηξαν γιά τήν ἐκκλησία ἡ Δέσποινα μέ τήν Μαρία καί τήν ὀκτάχρονη Ἄννα. Ὁ Νίκος, μέ τήν καινούρια του στολή, τούς συνόδευε. Ἦταν ἀκόμη ἄδεια ἡ ἐκκλησία. Οἱ γυναῖκες ἀνέβηκαν στόν «γυναικωνίτη» καί ἔπιασαν τήν πιό ἀπόμερη σκοτεινή γωνιά.

Μέ τό τέλος τῆς Λειτουργίας κατέβηκαν, κοινωνήσανε καί ἐπέστρεψαν στό σπίτι κρύβοντας τό πρόσωπο κάτω ἀπ'τό σάλι τους, ὅπως ἔκανε ὅλος ὁ κόσμος τό παγωμένο ἐκείνο πρωινό... Πέρασαν δέκα χρόνια ἀπό κεῖνα τά Χριστούγεννα... Πέθανε σ'αυτό τό διάστημα ὁ Μολλά Μουσταφᾶς. Πέθανε κι ὁ Σελίμ, ὁ γαμπρός του. Σκοτώθηκε σέ κάποια μάχη.

Εἴκοσι τρία χρόνια ὕστερα ἀπ'τόν θάνατο τοῦ Σάββα, ἡ Δέσποινα ἔδωσε τ'ὠρολόγι μέ τήν καδένα του στόν γιό της, τόν Νίκο, τήν ἡμέρα πού τόν στεφάνωνε μέ τήν Ἄννα, τήν ἐγγονή τοῦ Μολλά Μουσταφᾶ.

(Πηγή: Νικ. Π. Ἀνδριώτη, «Κρυπτοχριστιανικά Κείμενα», § Φίλωνος Κτενίδου «Τά Χριστούγεννα τοῦ Μολλά Μουσταφᾶ στήν Τραπεζούντα (1954), Θεσσαλονίκη 1974)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

«ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΠΑΛΜΟΙ»

Τριμηνιαῖο Ὁρθόδοξο Περιοδικό. Ὅργανο τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολικῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος «**Η ΟΣΙΑ ΞΕΝΗ**»
Ἀρ. Ἀδείας 020019

Ἰδιοκτήτης

Ὁρθόδοξος Ἱεραποστολική Φιλοπτώχος

Ἀδελφότης «**Η ΟΣΙΑ ΞΕΝΗ**»

ΤΗΛ: 23920-22.252

ΦΑΞ: 23920-25.478

Τ.Θ.: 4301, 570 19 ΠΕΡΑΙΑ

e-mail: osiaxeni@hotmail.com

diakonia.filakon@gmail.com

Ἐκδότης: Ἀδελφότης «**Η ΟΣΙΑ ΞΕΝΗ**»

Ἑπεύθυνη συντάξεως:

ΜΑΡΙΑ ΓΡ. ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΟΥ

Συντάκτες: Ἀρχιμ. ΝΗΦΩΝ

καί Μέλη τῆς Ἀδελφότητος

Τυπογραφεῖο-Βιβλιοδεσία:

Web printing IKE

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 2,50 Εὐρώ

Συνδρομές: Ἐτήσια συνδρομή ἐσωτερικοῦ:

ΕΥΡΩ 10,00 (Φιλική ΕΥΡΩ 50,00)

Ἐξωτερικοῦ: Χῶρες Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης

ΕΥΡΩ 15,00. Λοιπές χῶρες ΕΥΡΩ 20,00.

Ἐπιστολές, Ἐπιταγές:

Περιοδικό «Χριστιανικοί Παλμοί»

Τ.Θ. 4301, 570 19 ΠΕΡΑΙΑ

ἢ Ἀρ. Λογ.: ΕΤΕ 210/481184-48

IBAN: GR490110210000021048118448

Σκληρό τάμα

(του Φώτη Κόντογλου)

Σάν σήμερα, Χριστούγεννα, στά 1864, ἔκανε μεγάλη φουρτούνα μέ χιονιά. Στ' ἀγριεμένο πέλαγο δέν φαινότανε πουθενά πανί. Μοναχά ἓνα μικρό καϊκι πάλευε μέ τό χάρο ἀνοιχτά ἀπό τήν Τήνο. Ἦτανε ἑνός καπετάν Γιώργη ἀπό τή Νάξο, φορτωμένο κρασιά ἀπό τή Σαντορίνη. Ὅλη τή μέρα ἀγαντάριζε στόν ἀγέρα, μά σάν σκοτείνιασε, ὁ βοριάς σκύλιαξε κι ἔσπασε τ' ἄρμπουρο, ἔβγαλε καί τό τιμόνι ἀπό τά βελόνια. Οἱ ἄνθρωποι προφτάξανε καί ρίξανε τή βάρκα στή θάλασσα καί μπήκανε μέσα.

Δέν εἶχανε ἀλαργάρι ὡς μιά τουφεκιά τόπο, καί βούλιαξε τό καϊκι. Τή βάρκα τήν ἄρπαξε τό μπουρίνι καί τήν πήγαινε ὅπου ἤθελε μέσα στήν πίσσα τῆς νύχτας. Οἱ τρεῖς νοματέοι πού βρισκότανε μέσα ἦτανε ὁ καπετάν Γιώργης κι ἄλλοι δυό γεμιτζῆδες, σέ ἔλεεινή κατάσταση, βρεμένοι μέχρι κόκκαλο μέ κεῖνον τόν χιονιά, πουντιασμένοι ἀπό

τό τάντανο, δίχως καμιάν ἐλπίδα πώς θά γλυτώνανε. Πιάσανε καί κλαίγανε σάν τά μωρά καί τάξανε κ' οἱ τρεῖς νά πᾶνε νά καλογερέψουνε, ἄν λάχαινε νά γλυτώσουνε. Κι' ὁ Θεός ἄκουσε τίς φωνές πού τόν παρακαλοῦσανε, γιατί βγαίνανε σάν τοῦ Ἰωνᾶ μέσα ἀπό καρδιές ἀπελπισμένες, καί κεῖ πού δέν ξέρανε πού βρισκότανε, σάν ξημέρωσε, εἶδανε πώς ὁ καιρός καλωσύνηψε ἀνέλπιστα, καί πώς βρισκότανε κοντά στή Σύρα. Ἦβγανε γεροῖ ὄξω καί τούς μαζέψανε κάτι ψαράδες, δέν ἀρρώστησε κανένας.

Καθίσανε δυό - τρεῖς μέρες στή Σύρα κ' εἶπανε πώς ἔχουνε χρέος νά κάνουνε τό τάξιμό τους. Πουλήσανε τή βάρκα, καί μέ κεῖνα τά λεφτά μπαρκάρανε, καί πήγανε ἴσια στ' Ἅγιον Ὄρος καί γινήκανε κ' οἱ τρεῖς καλόγεροι, δίχως νά εἰδοποιήσουνε τά σπίτια τους πώς γλυτώσανε, ἀφοῦ εἶπανε πώς εἶναι πιά πε-

θαμένοι για τόν κόσμο. Ὁ καπετάν Γιώργης πήγε καί ἀσκήτεψε στή Σκήτη τῆς Ἁγίας Ἄννας, κ' ἔφταξε σέ μεγάλα μέτρα, μέ προσευχή, μέ νηστεία καί μέ σκληρή κακοπάθηση τοῦ κορμιοῦ, τόσο, πού ξακούστηκε ἡ ἀγιοσύνη του σ' ὄλο τό Ὅρος. Ἔμαθε καί τήν τέχνη κοντά σ' ἕναν γέροντα μάστορα, κ' ἔγινε σπουδαῖος ἀγιογράφος. Ἡ γυναίκα του τόν εἶχε για πνιγμένον κ' ἔκανε κάθε χρόνο τά κόλλυβά του. Δέν ἔμαθε πώς γλύτωσε καί πώς καλογέρεψε ὁ ἄντρας της. Μαυροφόρεσε αὐτή καί τά δύο παιδιά της τά πιό μεγάλα, γιατί τό μικρό ἦτανε μωρό βυζανιάρικο. Κί' ὁ καπετάν Γιώργης, πού γίνηκε Πάτερ Γεράσιμος, δέν θέλησε νά μάθει τίποτα για τό σπίτι του, μήν τύχει καί τόν νικήσει ἡ ἀγάπη τῶν παιδιῶν του.

Ἀλλά σάν περάσανε δύο τρία χρόνια, δυνάμωσε ἡ ψυχὴ του μέ τή θεία χάρη κ' ἤθελε νά βγεῖ για λίγον καιρό ἀπό τό Ὅρος, ὅπως βγαίνανε κί' ἄλλοι πατέρες για ἔλεη, καί νά πάγει στή Νάξο νά δεῖ τά παιδιά του καί τή γυναίκα του, δίχως νά φανερωθεῖ. Μάλιστα, σάν διάβασε τό συναξάρι τ' ἁγίου Γιάννη τοῦ Καλυβίτη, πού ἦτανε μοναχογιός κί' ἀρχοντόπουλο, καί πήγε κρυφά καί καλογέρεψε, καί για νά πονέσει ἀκόμα πιό πολύ ἡ καρδιά του για τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, πήγε στό πατρικό τό σπίτι του κί' ἔκανε τόν ὑπηρέτη δίχως νά τόν ξέρουνε οἱ γονιοί του, κί' ἔτσι παράδωσε τό πνεῦμα του στόν Θεό, σάν διάβασε λοιπόν ὁ πάτερ Γεράσιμος τούτη τή συγκινητική τήν ἱστορία, ἀποφάσισε σίγουρα νά πάγει στή Νάξο. Πῆρε λοιπόν τήν εὐχή ἀπό τόν γέροντά του, καί μπῆκε σ' ἕνα καῖκι καί τόν ἔβγαλε στήν Πάρο.

Ἐκεῖ κάθισε κανένα μήνα, κί' ἐπειδὴς εἶχε πάρει μαζί του καί τά σύνεργα τῆς ζωγραφικῆς, ζωγράφισε καί κάμποσα εἰκονίσματα πού τοῦ παραγγείλανε.

Καί τόση ἦτανε ἡ εὐλάβειά του κί' ἡ σεβασμιότητα πού εἶχε τό παρουσιαστικό του, πού ξακούστηκε στά γύρωθε νησιά πώς τά εἰκονίσματα πού ζωγράφιζε ἦτανε «ἔθαρμα» (θαυματοουργά), γιατί δέν ἔτρωγε λάδι παρά ἔβαζε μονάχα λίγο, μέ τοῦ φτεροῦ τήν ἄκρη, στό φαγητό του τήν Κυριακή, πού δέν δούλευε, κ' ἔτρωγε καί τό ψωμί μέ μέτρο, καί τό νερό ἀκόμα πού ἔπινε. Τά γόνατά του ἦτανε πληγωμένα ἀπό τίς μετάνοιες πού ἔκανε ὅλη τή νύχτα, κί' ὁ ὕπνος του ἦτανε μονάχα μιά δυό ὥρες, καί τόν ἔπαιρνε καθιστός ἀπάνω στό σεντούκι πούχε τά ἐργαλεῖα του, εἴτε πλαγιαστός ἀπάνω στό χῶμα. Κί' ἀπό τά λιγοστά λεφτουδάκια πού ἔπαιρνε για τά κονίσματα πού ἔκανε, για τή συντήρησή του ξόδευε τά πιό λίγα, καί τ' ἄλλα τά ἔδινε κρυφά στούς φτωχοῦς.

Πήγανε λοιπόν ἀπό τή Νάξο δύο τρεῖς εὐλαβεῖς χριστιανοί καί τόν παρακάλεσαν νά πάγει καί στό νησί τους. Καί δέν τόν γνωρίσανε, γιατί εἶχε ἀλλάξει ὀλότελα τό πρόσωπό του ἀπό τά γένεια κί' ἀπό τά μαλλιά κί' ἀπό τή μεγάλη ἐγκράτεια, καί πιό πολύ ἀπό τήν ἀγιοσύνη. Καί κείνος χάρηκε πολύ, καί σάν βρέθηκε μοναχός του, ἔκλαψε καί φχαρίστησε τόν Θεό, γιατί ἦτανε φανερό πώς θέλημά του ἦτανε νά πάγει στήν πατρίδα του νά δοκιμαστεῖ ἡ πίστη του «ὡς χρυσός ἐν χωνευτηρίῳ». Βγῆκε λοιπόν στή Νάξο, ἔξι χρόνια ἀπό τότε πού γίνηκε καλόγερας. Οἱ θεοφοβούμενοι χριστιανοί κατεβήκανε καί τόν πήρανε ἀπό τή βάρκα, κί' ὁ καθέννας ἤθελε νά τόν πάρει σπίτι του, για νά ἔχει τήν εὐλογία του. Πλήν ὁ Χριστός ἔδειξε πάλι πώς τόν θεωροῦσε στερεόν στήν πίστη του καί ἤρθανε τά πράγματα τέτοιας λογῆς, ὥστε νά τόν βάλουνε οἱ πιτρόποι τῆς ἐκκλησίας σ' ἕνα κελλί πού ἦτανε ἀντίκρυ στό σπίτι του.

Δέν περάσανε δυό τρεῖς μέρες, καί πήρε παραγγελιά νά ζωγραφίσει κάμποσες εἰκόνες, κι' ἔπιασε καί δούλευε. Τή μέρα ἦτανε κλεισμένος στό κελλί του καί δέν κύταζε καθόλου ἀπό τό παράθυρο. Μοναχά τή νύχτα, σάν ἀνάβανε τή λάμπα στό σπίτι του, καθότανε στά σκοτεινά δίχως νά τόν βλέπουνε, καί κύταζε μέσα τή χήρα τή γυναίκα του καί τά παιδιά του μαυροντυμένα, πού καθόντανε στό τραπέζι γιά νά φᾶνε. Τότες τρέχανε σάν βρύσες τά μάτια του, κ' ἔπεφτε σέ προσευχή καί παρακαλοῦσε τόν Θεό νά τόν βαστάξει μέ τό δυνατό χέρι Του γιά νά μήν λυγίσει, ὥστε νά βγάλει πέρα τοῦτον τόν μεγάλο ἀγώνα, πού ἦτανε παραπάνω ἀπ' ὅσο μπορεῖ νά ἀντέξει ἄνθρωπος. Γονάτιζε, κι' ἔκλαιγε γονατιστός. Ἔλεγε τό ψαλτήρι κ' ἡ καρδιά του σά νά 'θελε νά βγεῖ ἀπό τό στήθος του, σάν περιστέρι νά πετάξει. Ποῦ νά πετάξει; Στό σπίτι του ἢ στόν Θεό, πού εἶπε «ὅποιος ἀγαπᾶ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναίκα ἢ παιδιά περισσότερο ἀπό ἐμένα, αὐτός δέν εἶναι ἄξιός μου»; Κι' ἔλεγε μέ κλάψιμο:

«Ἐως τίνος θήσομαι ὀδύνας ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἡμέρας καί νυκτός; Ἐπίβλεψον, εἰσάκουσόν μου, Κύριος ὁ Θεός μου. Φώτισον τούς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον, μήποτε εἶπη ὁ ἐχθρός μου: Ἴσχυσα πρὸς αὐτόν. Κύριε, ἐν σοί ῥυσθήσομαι ἀπό πειρατηρίου, καί ἐν τῷ Θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. Σύ μου εἶ καταφυγή ἀπό θλίψεως τῆς περιεχούσης με. Κύριε, ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, καί ὁ στεναγμός μου ἀπό σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη. Πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καί τά κύματά σου ἐπ' ἐμέ διῆλθον. Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς, καί πετασθήσομαι καί καταπαύσω; Ὁ Θεός, τήν ζωὴν μου ἐξήγγειλά σοι, ἔθου τά δάκρυά μου ἐνώπιόν σου. Ἐπὶ τῷ Θεῷ ἠλπισα, οὐ φοβη-

θήσομαι. Ὅτι ἐρρύσω τήν ψυχὴν μου ἐκ τοῦ θανάτου, τούς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, τούς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. Ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τόν Θεόν μου».

Κι' ἀπὸ τόν πολὺν ἀγώνα τόν ἔπαιρνε ὁ ὕπνος κατὰ τά ξημερώματα. Κι' ἄνοιγε τά μάτια του κι' ἔβλεπε τή μέρα πού γλυκοχάραζε καί στάλαζε εἰρήνη στήν καρδιά του, σάν νά 'τανε ἄλλος ἄνθρωπος. Ἔβαζε μέ τόν νοῦ του τό θρηνο πού ἔκανε τή νύχτα, κι ἔλεγε μέ σιγανή φωνή: «Τό ἐσπέρας ἀυλισθήσεται κλαυθμός, καί εἰς τό πρωὶ ἀγαλλίασις. Κύριος ἐγενήθη βοηθός μου. Ἔστρεψας τόν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέρρηξας τόν σάκκον μου καί περιέζωσάς με εὐφροσύνην».

Ἔτσι περνούσανε οἱ μέρες. Καί δυνάμωνε ἡ ψυχὴ του, τόσο, πού ἀποροῦσε καί δόξαζε τόν Θεό. Γιατί ἔφταξε νά καλημερίζει τ' ἀγοράκι του πού ἔβγαινε τό πρωὶ ἀπὸ τό σπίτι του, νά πάγει νά δουλέψει σ' ἓνα τσαγκαράδικο, καί τό μικρὸ τό κοριτσάκι του, πού ἦτανε βυζανιάρικο τόν καιρὸ πού θαλασσοπνίγηκε, πήγαινε κάθε τόσο στό κελλί του καί τοῦ φιλοῦσε τό χέρι καί κουβεντιάζανε μαζί. Ἦτανε τότε ὡς ἑξι χρονῶν καί τό λέγανε Καλλιοπίτσα. Πήγαινε λοιπόν ἡ Καλλιοπίτσα στόν παππού καί τοῦ 'δινε κρύο νερό ἀπὸ τῆ στέρνα, καί σαπούνιζε καί τίς βρούτσες πού ζωγράφιζε, καί δέν ἠθελε νά φύγει ἀπὸ κοντά, σά νά 'νιωθε πὼς τήν τραβοῦσε τό αἷμα. Καί κεῖ πού μιλοῦσανε, ὦρες - ὦρες γύριζε ὁ Πάτερ Γεράσιμος τό πρόσωπό του καί σφούγγιζε τά μάτια του, κι ἔλεγε πάλι: «Κτηνώδης ἐγενήθην παρά σοί· κἀγὼ διαπαντός μετὰ σοῦ», ἤγουν: «Σάν τ' ἀναίσθητο τό ζῶο γίνηκα γιά σένα, Θεέ μου, μά ἐγὼ παντοτινὰ εἶμαι μαζί σου».

Μιά μέρα χτύπησε η πόρτα του κελιού του, και σάν άνοιξε, βλέπει μπροστά του τή γυναίκα του. Και σάν νά 'τανε από πέτρα κι όχι άνθρωπος μέ κορμί, δέν απόδειξε τίποτα, κι ούτε ταραχτηκε στό παραμικρό. Και κείνη δέν τόν γνώρισε όλότελα, και του λέγει: «Καλή μέρα, γέροντα», και φίλησε τό χέρι του. Και κείνος τής λέγει: «Ο Θεός νά σέ εύλογεϊ, τέκνο μου». Και σάν μπήκανε μέσα, κάθισε ο Πάτερ Γεράσιμος στό σκαμνί του, και κείνη κάθισε ντροπαλή και πικραμένη στό σεντούκι. Και θέλοντας νά μιλήσει ή κακομοίρα δάκρυσε. Η γυναίκα πού δέν γνώρισε τόν άντρα της, δάκρυσε, και κείνος πού τή γνώρισε, δέν δάκρυσε, μήτε ταραχτηκε, μήτε τίποτα απόδειξε, παρά καθότανε μέ χαροποιό πρόσωπο, σάν τούς μάρτυρες τήν ώρα πού τούς καίγανε και πού ξεσκίζανε τά κορμιά τους. Λέγει του ή γυναίκα δακρυσμένη: Ήρθα, γέροντα, νά σέ παρακαλέσω νά μου φτιάξεις μιάν εικόνα τ' άγιου Γιώργη, σέ μνημόσυνο του μακαρίτη τ' άντρός μου, πού πνίγηκε άνήμερα τά Χριστούγεννα πρίν από έξι χρόνια». «Μετά χαρᾶς», λέγει ο καλόγερας. «Βοήθειά σου. Μά δέν είναι καλό νά κλαῖς, γιατί βαραίνεις τήν ψυχή του. Εἶσαι χήρα γυναίκα, δέν θέλω τίποτα γιά τόν κόπο μου». Η γυναίκα του 'κανε μετάνοια κι έφυγε.

Τήν άλλη μέρα πρωί -πρωί ο Πάτερ Γεράσιμος έβαλε μπροστά τήν εικόνα. Όσον καιρό τή δούλευε, τά μάτια του τρέχανε σάν βρύσες, οι μπογιές μέ τά δάκρυα ήτανε ζυμωμένες. Στο άπάνω μέρος ζωγράφισε τόν άγιο Γιώργη άρματωμένον και θλιμμένον καβάλλα στ' άλογο, κι από κάτω τό θεριό λαβωμένο από τό κοντάρι του, κι ή βασιλοπούλα κύτταζε τρομαγμένη κι έμοιζε στην Καλλιοπίτσα. Και στό κάτω μέρος χώρισε ένα μέρος, και ζωγράφισε ένα

καράβι πού βούλιαζε, και τρεῖς ναυτες πού θαλασσοπαλεύανε μέσα στ' άγρια τά κύματα, κι έγραψε: «Τό ναυάγιον». Και σέ μιá γωνιά έγραψε πάλι τουτα τά λόγια: «Υπέρ αναπαύσεως τής ψυχής του δούλου του Θεου Γεωργίου Άντρη, ονπερ κατέπιε υδατόστρωτος τάφος, έν έτει 1864, μηνί Δεκεμβρίω 25». Κι από κάτω έγραψε «Διά χειρός Γερασίμου μοναχου του άμαρτωλου. Έτους 1870».

Υστερα από κανέναν μήνα, ο Πάτερ Γεράσιμος μίσεψε από τή Νάξο γιά νά γυρίσει στό Όρος. Περνώντας από τή Σύρα, έγραψε στή γυναίκα του πώς έμαθε από έναν άλλον καλόγερα πώς ο Καπετάν Γιώργης ζει και πώς είναι στό Όρος, και πώς νά στείλει εκεί πέρα τό γυιό της τόν μεγάλο γιά νά του δώσει τίς παραγγελιές του. Σάν γύρισε πίσω στή σκήτη τής μετανοίας του, πήρε ένα γράμμα από τό γυιό του πώς σέ λίγες μέρες θά πήγαινε νά τόν άνταμώσει. Κατέβηκε στή Δάφνη και τόν περίμενε. Σάν βγήκε από τή βάρκα, τόν καλωσόρισε ο Πάτερ Γεράσιμος. Καθίσανε και κουβεντιάζανε γιά τή Νάξο, γιά τό σπίτι τους. Κάθε τόσο ρωτούσε τό παιδί: «Πότε θά 'ρθει, γέροντα, ο πατέρας μου;». Και κείνος του 'λεγε: «Πήγε ως του Ξηροποτάμου, κι όπου νά 'ναι θά 'ρθει». Πάλι σέ λίγο ξαναρωτούσε: «Πότε θά ρθει, γέροντα, ο πατέρας μου;» Όπου σέ μιá στιγμή τόν πήρανε τά δάκρυα τόν γέροντα και λέγει του παιδιου του: «Εγώ είμαι, παιδί μου, ο πατέρας σου, εγώ ήμουνα μιá φορά ο καπετάν Γιώργης. Μά θά 'μουνα πνιγμένος άν δέν μέ γλύτωνε ο Θεός, κι έταξα νά γίνω καλόγερας. Τώρα έσύ δέν είσαι όρφανό, μά εγώ είμαι πιά πεθαμένος γιά τόν κόσμο. Έτσι θέλησε ο Παντοδύναμος, πού ειπε πώς θά αφήσει γονιους και παιδιά και γυναίκα όπου τόν αγαπά. Γενηθήτω τό θέλημα Του».

«Νά βλέπουμε τίς ἀρετές τῶν ἄλλων καί τά δικά μας ἐλαττώματα. Ἐτσι θέλει ὁ Θεός. Ἐτσι εἶναι ὠραία».

« Ἐάν νομίζεις πώς ἔχεις ἀρετές, δέν ἔχεις τίποτα. Ὅποιος πεῖ πώς εἶναι ἅγιος, δέν εἶναι. Οἱ Ἄγιοι ποτέ δέν εἶπαν ὅτι ἦσαν Ἄγιοι. »

« Οἱ θλίψεις καί ὁ πόνος μᾶς φέρνουν πιό κοντά στόν Θεό. Ὅλα τά ξεπερνᾶ κανεῖς μέ τήν πίστη στόν Θεό».

« Ἄν συγχωρεῖς τούς ἐχθρούς σου καί ὑπομένεις τίς θλίψεις, εἶσαι στό δρόμο τοῦ Θεοῦ».

« Ὁ Θεός τά θέλει ὅλα καί ὄχι ὅ,τι περισεύει».

« Ὁ διάβολος φοβᾶται τόν ταπεινό, ἐνῶ τόν υπερήφανο τόν ἀγαπᾶ, γιατί εἶναι δικός του».

« Ἄν κανεῖς ἔχει κάποιο χάρισμα, νά μήν υπερηφανευτεῖ, γιατί θά τοῦ τό πάρει ὁ Θεός, γιά νά ταπεινωθεῖ ».

« Ὅταν εἴμαστε ταπεινοί καί πρᾶοι, ὁ Θεός θά μᾶς δώσει χαρίσματα. Γι'αυτό νά πιστεύουμε καί νά λέμε πώς εἴμαστε «ἀχρεῖοι δούλοι», ὅσα καλά κι ἂν ἔχουμε».

« Ὁ Θεός μᾶς σώζει δωρεάν καί ὄχι γιατί τό ἀξίζουμε».

« Νά ἀγαποῦμε τόν Θεό τόσο πολύ, πού νά μή χορταίνουμε νά τόν ἀγαποῦμε, καί νά μή φοβόμαστε τίποτα».

« Μόνο καλό νά σκέφτεσαι καί μόνο καλό νά κάνεις».

« Νά δίνεις χωρίς νά ἔχεις ἀπαίτηση νά πάρεις».

« Νά μή βάνεις ποτέ κακούς λογισμούς στό νοῦ σου».

« Χωρίς ταπείνωση δέν στεριώνει καμιᾶ ἀρετή, γιατί δέν βρίσκει τόπο νά πατήσει».

« Οἱ ἄνθρωποι ἐνεργοῦν περισσότερο μέ τή λογική καί λιγότερο μέ τήν πίστη. Γι'αυτό καί πελαγώνουν πολλές φορές ».

« Μέ τήν πίστη στόν Θεό ὅλα ξεπερνιούνται, γιατί τά ἀφήνεις ὅλα σ'Εκεῖνον καί ἀναπαύεσαι ».

« Νά θεωροῦμε τόν ἑαυτό μας κατώτερο ἀπό ὅλους τούς ἀνθρώπους, γιατί ἔτσι θέλει (εὐχαριστεῖται) ὁ Θεός».

Άγιου Εϋμενίου (Σαριδάκη)

«Η προσευχή είναι ό καθρέπτης τής ψυχής. Όπως μέσα στον καθρέπτην βλέπει ό άνθρωπος τί λογής είναι ή μορφή του, έτσι και μέ τήν προσευχή, όταν είναι θερμή και ειλικρινής, αποκαλύπτεται ό έσωτερικός άνθρωπος. Ποιός είσαι, ή προσευχή θά σου τό δείξει».

« Τό καλόν ούκ έστι καλόν, εάν μη καλώς γένηται. Άν πηγαίνεις εις τήν έργασίαν από φόβον ή άν κάμνεις ύπομονήν από έντροπήν ή άν σιωπᾶς από θυμόν και ύπερηφάνειαν, άν πηγαίνεις εις τήν ύπηρεσίαν μέ γογγυσμόν και όχι μέ εύχαρίστησιν, άν πηγαίνεις εις τήν ακολουθίαν μέ άμέλειαν και άνορεξίαν, αυτές τίς άρετές, πού γίνονται χωρίς εύχαρίστηση και καλή διάθεση, τίς πετάς μέσα σ' ένα παλιοκάλαθο».

« Δέν ύπάρχει άλλο κακό χειρότερο από τό κακό του θυμού, τής παρακοής, τής ύπερηφάνειας, τής ζήλειας, τής κατακρίσεως και του μίσους. Αυτά τά πάθη μαραίνουν τήν ψυχήν, σκοτιζούν τον νοϋν, άφανίζουν τήν εύφυϊαν και κάθε είδος άρετής από τον άνθρωπον και φυγαδεϋουν τήν θείαν χάριν».

« Ένδομύχως, μέσα στό βάθος τής καρδιάς σας, νά θέσετε τό : «οϊμοι του άθλιου». Όταν άκούει αυτό ό διάβολος, φεύγει μακριά. Αυτός κάμνει τήν κατοικία του όπου είναι ή ύπερηφάνεια, ή κενοδοξία, ή ανθρωπαρέσκεια, τό μίσος, ό φθόνος, ή κακία, ή

πονηρία».

«Τής μετανοίας τά δάκρυα θά μάς σώσουν. Τά δάκρυα αυτά πού θά χύσεις, θά σου λογισθουν μαρτυρικό αίμα».

«Εκεϊνο τό «γιατί» και εκείνο τό «έγώ» πού έχομεν, αυτά είναι ή καταστροφή μας».

«Μέ όσα έπαθε - έκουσίως - ό Κύριος έδωσε εις ήμάς παραδείγματα σιωπής, ύπομονής, καρτερίας, αγάπης...».

«Η σιωπή είναι ή μητέρα όλων των άρετών. Σιωπᾶτε, γέρνετε τό κεφάλι σας και λέτε τήν εύχήν μέσα στην καρδιαν σας».

« Φύλαξε τή γλώσσα σου, φύλαξε τους όφθαλμούς σου, φύλαξε τήν ακοή σου· δέν μπορεί νά σε πειράξει ό σατανάς».

«Δέν ύπάρχει μεγαλύτερον σημεϊον άσεβείας και άνευλαβείας από τό νά όμιλεί κανείς μέσα στην εκκλησίαν. Όλα αυτά τά προκαλεί, τά ενεργεί ό σατανάς, διά νά μήν αφήσει τον άνθρωπον νά ώφεληθει και νά καρπωθει τους λόγους τής εκκλησίας».

«Εάν ό Χριστός σε ιδεί ότι θέλεις νά σωθείς, θά σε βοηθήσει νά τό επιτύχεις».

(Άγιου Ανθίμου του έν Χίψ)

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΟΥΚΑ ΚΑΙ ΚΛΕΟΠΑ

«καί παρεβιάσαντο αυτόν λέγοντες· μείνον μεθ' ἡμῶν» (Λουκ. 24,29)

§13

«Καί ἀρξάμενος ἀπό Μωϋσέως καί ἀπό πάντων τῶν προφητῶν διηγήσεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τά περὶ ἑαυτοῦ» (Λουκ. 24,27)

Στὴν πορεία πρὸς Ἐμμαούς ὁ Κύριος τόνισε στοὺς δύο θλιμμένους συνοδοιπόρους ὅσα ἔπρεπε νὰ πάθει ὁ Μεσσίας Χριστός. Ἄρχισε νὰ ἐρμηνεύει ὅλες τὶς προφητεῖες πού ἀναφέρονταν στὶς θλίψεις καὶ τὰ πάθη τοῦ Μεσσία. Γεγονότα μέ τὰ ὁποῖα ὁ νοῦς τῶν μαθητῶν δέν ἀσχολήθηκε καὶ γι' αὐτό ἔπασαν στή μεγάλη τους θλίψη.

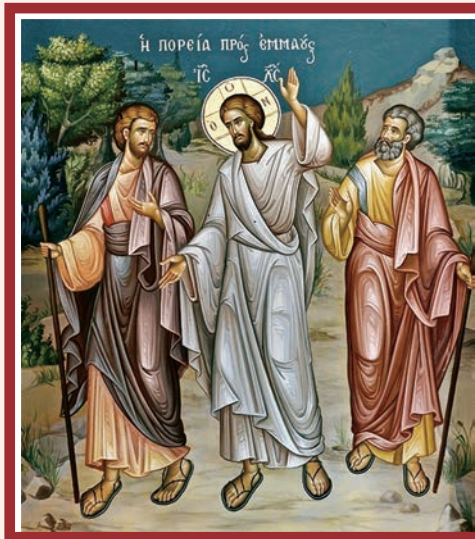
Ἐάν σωζόταν ἡ ἐρμηνεία τῶν Γραφῶν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ, πόσο μεγάλο ἀπόκτημα θά ἦταν! Δέν διασώθηκε. Ὅμως καὶ οἱ θεοφώτιστες ἐρμηνεῖς τῶν Ἀποστόλων, μετὰ τὴν Πεντηκοστή, καὶ τῶν διαδόχων τῶν Ἀποστόλων μήπως ὑστεροῦν; Ὅχι βέβαια!

Ἡ ἐρμηνεία τοῦ Κυρίου φωτεινὴ, πεντακάθαρη. Γεμάτη θέρη. Ἀπὸ τὴν ἱερὴ καρδιά του βγαίνει. Σίγουρα ἀναφέρθηκε στὸν Μωϋσή, πού ἐλευθέρωσε τὸ λαὸ

ἀπὸ τὸν ζυγὸ τοῦ Φαραῶ. Θά θύμιζε ὅπωςδήποτε τὴν εἴσοδο τῶν Ἰσραηλιτῶν στή γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, εἰκόνα τῆς οὐράνιας Βασιλείας. Καὶ φυσικὰ θά τόνισε στοὺς ψαλμούς τοῦ μεγάλου Δαυὶδ τὰ μεγαλεῖα ἀλλὰ καὶ τὶς ἐξουθενώσεις τοῦ Μεσσία. Ἐξουθενώσεις καὶ παθήματα, πού ἐπακριβῶς ὑπέστη ὁ Ἰδιος.

«Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ

αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι». (Λουκ. 24,28) Ἡ συντροφία τῶν τριῶν συνοδοιπόρων πλησιάζει στὸν οἰκισμό Ἐμμαούς. Ὁ Κύριος προσποιεῖται ὅτι θά πάει μακρύτερα. Τί συμβαίνει ἀληθινὰ στή συμπεριφορὰ τοῦ Κυρίου; Ὑπάρχει ὑποκρισία; Μακριὰ μας ἡ βλασφημία αὐτή. Τότε; Τότε πρόκειται γιὰ **μιὰ στρατηγικὴ ἀγάπης** πού χρησιμοποιεῖ ὁ Χριστός μας γιὰ νὰ φέρι πιο κοντὰ Του τοὺς ἀγαπημένους του. Μήπως καὶ ἡ ἀδιαφορία γιὰ τὴ Χαναναία δέν ἀποσκοποῦσε στὸ νὰ ἀναδείξει ὁ Κύριος τὴ μεγάλη ταπείνωση ἀλλὰ καὶ πίστη ἐκείνης τῆς γυναίκας;

Καί ὁ φαινομενικός ὕπνος καί ἡ «ἀδιαφορία» τοῦ Ἰησοῦ στή λίμνη δέν εἶχε σκοπό νά ἐνισχύσει τήν πίστη τῶν μαθητῶν του; Ἔτσι καί τώρα. **Ὁ Κύριος θέλει νά φανοῦν καί οἱ διαθέσεις τῶν δύο μαθητῶν.** Ἔτσι θά ζήσουν ἐντονότερα τά σωτήρια γεγονότα.

Ἡ συντροφιά τοῦ Ἀγνώστου Συνοδοπόρου γλύκανε τίς καρδιές τους. Τά λόγια Του μετρίασαν τή θλίψη τους. Οἱ ἐλπίδες ἀναπτερώθηκαν. Οἱ πόθοι μεγάλωσαν. Ὁ νοῦς φωτίστηκε. Καί μέ θερμή καρδιά παρακαλοῦν. Ἔντονα παρακαλοῦν. Ἀναζητοῦν μέ ἀγωνία τό ποθοῦμενο. Μᾶλλον **ἀναζητοῦν τόν μόνον ἐράσμιον, τόν Νυμφίον Χριστό.** **«Καί παρεβιάσαντο αὐτόν λέγοντες· μείνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρός ἐσπέραν ἐστί καί κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καί εἰσῆλθε τοῦ μείναι σὺν αὐτοῖς».** (Λουκ. 24,29)

Ὅσοι ἀναζητοῦν τόν Ἰησοῦ φλογερά, τόν βρίσκουν. Τό αἴτημά τους **“μείνον μεθ' ἡμῶν”** ἱκανοποιεῖται. Καί τότε δίχως ἄλλο ὁ Κύριος ἔρχεται ἀνάμεσά τους **«τοῦ μείναι σὺν αὐτοῖς».** Εἶναι οἱ αἰώνιοι κυνηγοί τῆς ἀγάπης τοῦ Νυμφίου Ἰησοῦ, πού τόν βρίσκουν στή γῆ αὐτή, ἀλλά καί τόν ἔχουν στήν αἰώνια ζωή, στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

«Καί ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτόν μετ' αὐτῶν λαβῶν τόν ἄρτον εὐλόγησε, καί κλάσας ἐπέδιδου αὐτοῖς». (Λουκ. 24,30). Στό τραπέζι, ὅπου, κατά τή συνήθεια τῆς ἐποχῆς, κατακλίθηκαν γιά νά φαῖνε, ὁ Ἰησοῦς φέρεται ὡς οἰκοδεσπότης. Ἦδη οἱ μαθητές τοῦ ἔδωσαν τήν τιμή αὐτή, ἀφοῦ εἶχε πιά ἐπιβληθεῖ στή συνείδησή τους ὡς ἐξέχουσα προσωπικότητα. Ἡ φράση «λαβῶν τόν ἄρτον εὐλόγησε καί κλάσας ἐπέδιδου αὐτοῖς» δέν σημαίνει ὅτι ὁ Κύριος ἐπετέλεσε τό Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Δέν χρησιμοποιεῖ ἄρτο

καί οἶνο. «Ἄπαξ διά παντός» παρέδωσε τό Ἱερό Μυστήριον τό βράδυ τῆς Μ.Πέμπτης. Μία προσευχή εὐλογίας ἦταν συνοδευόμενη ἀπό μία γνωστή πράξη, τήν πράξη τῆς εὐλογίας τοῦ ἄρτου, πού συνήθιζε ὁ Κύριος νά κάνει σέ γεύματα μέ τούς μαθητές του. Μέσω ὅμως αὐτῆς τῆς γνωστῆς πράξης τῆς εὐλογίας ὁ Κύριος ἀνοίγει τά πνευματικά μάτια τῶν δύο μαθητῶν. Τόν ἀναγνωρίζουν! «Αὐτῶν δέ διηνοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καί ἐπέγνωσαν αὐτόν» (Λουκ. 24,31) Ἐκείνη ὅμως τή στιγμή «αὐτός ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν». Ἐξαφανίστηκε μέ τρόπο ὑπερφυσικό. Δέν ὑπάρχει λόγος νά παραμένει σωματικά κοντά τους τώρα. Ὁ σκοπός τῆς συνάντησης ἐπιτεύχθηκε. Οἱ μαθητές τόν εἶδαν. Συνομίλησαν μαζί του. Κάθησαν σέ τραπέζι. Εἶναι βέβαιο! Ἀναστήθηκε! Ζεῖ! Ἡ χαρά τους ἀπερίγραπτη.

Κύριε, Σὺ πού ἐπιθυμοῦ νά εἶσαι ἀνάμεσά μας καί μᾶς τό ὑποσχέθηκες αὐτό, μείνε μαζί στους καιρούς τῶν πειρασμῶν, γιά νά στηρίξεις τίς καρδιές μας. Μείνε στους καιρούς τῶν θλίψεων, μή μας καταποντίσουν τά κύματα τῆς ζωῆς. Μείνε κοντά μας στους καιρούς τῶν διωγμῶν, γιατί εἴμαστε δικοί σου, μήπως ἡ ἐμπάθεια τῶν ἀνθρώπων, ἡ εἰρωνεία τους καί ἡ περιφρόνηση, ἡ συκοφαντία καί ὅσα σχεδιάσει ὁ πονηρός νοῦς μᾶς φέρουν σέ ἀπόγνωση. Σέ ὅλες τίς δύσκολες στιγμές μείνε μαζί μας. Ὅμως καί στίς χαρές - παγίδες: Στή δόξα. Στήν ἐπιτυχία. Στόν ἔπαινο. Ὁ ἐχθρός ὁ παμπόνηρος καιροφυλακτεῖ νά μᾶς ἀποπροσανατολίσει ἀπό Σένα.

Μείνε Ἐσύ γιά μᾶς ὁ ἐράσμιος Θεός μας. Καί μεῖς τά δικά σου ἀγαπημένα παιδιά. Ἀμήν. (Συνεχίζεται)

Εύχαριστήρια έπιστολή από τό Είδικό Κέντρο Ύγείας Κρατουμένων Κορυδαλλού

Πατέρα Νήφωνα,

Τήν Πέμπτη 15 Σεπτεμβρίου 2022, ή Διευθύντρια, ό Άρχιφύλακας, οί Κοινωνικοί Λειτουργοί, αλλά πρωτίστως οί νοσηλευόμενοι κρατούμενοι του Είδικού Κέντρου Ύγείας Κρατουμένων Κορυδαλλού είχαν τή χαρά νά σās έχουν κοντά τους μέ τή συνοδεία πνευματικών σας παιδιών και αδελφών τής Αδελφότητας «Όσία Ξένη».

Ήταν μιά ακόμα όμορφη πορεία αγάπης προς τόν πάσχοντα συνάνθρωπο, εκείνον πού έχει στερηθεί τήν έλευθερία του και, στή δεδομένη χρονική στιγμή, αντιμετώπιζει σημαντικά προβλήματα και μέ τήν υγεία του. Κρατούμενοι μέ κινητικές δυσκολίες, άνιάτες ασθένειες, και γενικά πάσχοντες σās υποδέχθηκαν στους θαλάμους τους και ένιωσαν τό στοργικό βλέμμα σας και τό γλυκό λόγο σας. Ή κίνηση

συμπάθειας στους συνανθρώπους μας, πού δοκιμάζονται διπλά σέ αυτούς τούς χώρους, τούς έδωσε τή βεβαιότητα τής ύπαρξης ανθρώπων πού νοιάζονται γι' αυτούς και είναι πρόθυμοι νά άκούσουν τό παράπονό τους.

Σās εύχαριστούμε θερμά, έσās, τίς αδελφές πού ταξίδεψαν από τή Θεσσαλονίκη γιά νά μās έπισκεφθοϋν, και τά πνευματικά σας παιδιά, πού μέ δύναμη ψυχής πέρασαν τή βαριά πόρτα τής φυλακής. Πολλές, έπίσης, οί εύχαριστίες από τούς νοσηλευόμενους κρατούμενους γιά τό γεγονός τής έπίσκεψης και τά λόγια πού άκουσαν, αλλά και γιά τίς σκέψεις τους πού σās έμπιστεύθηκαν.

Ή Προϊσταμένη τής Διεύθυνσης
Κωνσταντίνα Γέρου

Εύχαριστήρια έπιστολή

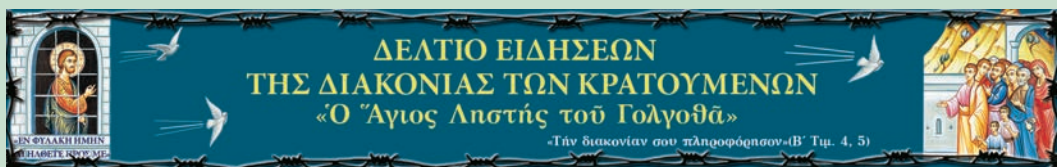
«ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΠΑΛΜΟΙ»

121

Ο Γέρον Νήφων προσφέροντας δώρα και εύλογίες στους κρατούμενους

Στό τελευταίο τρίμηνο ή **ΔΙΑΚΟΝΙΑ** μας συμπαραστάθηκε και πάλι άπόρους κρατουμένους και τίς οικογένειές τους, καθώς και Φιλόπτωχα Ταμεία Φυλακών, πού προσπαθοῦν νά βοηθοῦν τούς φτωχούς φυλακισμένους πού στεροῦνται και τά πλέον άπαραίτητα

στήν καθημερινή τους ζωή, καθώς λιγοστεύουν οί συνδρομές πού δέχονται οί Φυλακές άπό έθελοντές τής άγάπης.

Τό έργο τής ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ στίς Φυλακές κατά τό τρέχον τρίμηνο έχει ώς έξής:

Α'. Νέες άποφυλακίσεις:

A/A	Α' ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ	ΚΡΑΤΟΥΜ.	ΕΥΡΩ
1.	Αϋλώνα: Κατ. Κράτησης	1	300,00
2.	Άθήνα: Πρωτοδικείο	1	250,00
3.	Έδεσσα: Εισαγγελία Πρωτοδικών	1	100,00
4.	Καλαμάτα: Εισαγγελία Πρωτοδικών	1	300,00
5.	Θεσ/νίκη: Εισαγγελία Πρωτοδικών	1	300,00
6.	Πολύγυρος: Πρωτοδικείο	1	500,00
Σύνολο:		6	1.750,00

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ: ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΘΕΝΤΕΣ: 16.766

Β'. Οικονομική ένίσχυση σέ Φιλόπτωχα Ταμεία Φυλακών:

1. Γρεβενά: Κατ. Κράτησης	500,00 ευρώ.
2. Ίωάννινα: Κατ. Κράτησης	1.000,00 ευρώ.
3. Θεσ/νίκη: Κατ. Κράτησης	1.000,00 ευρώ.
4. Κορυδαλλός: Ψυχ. Κρατ/νων	1.000,00 ευρώ.
5. Τρίκαλα: Κατ. Κράτησης	1.000,00 ευρώ.
6. Κορυδαλλός: Κατ. Κράτησης	2.500,00 ευρώ.
7. Ναύπλιο: Κατ. Κράτησης	600,00 ευρώ.

Σύνολο: 7.600,00 ευρώ

Γ'. Οικονομική ένίσχυση σέ κρατουμένους:

1. Οίκ. ένίσχ. κρατ. Έλλάδας	3.511,00 ευρώ.
2. Οίκον. ένίσχυση κρατ/νων έξωτερικού	990,00 ευρώ.
3. Οίκον. ένίσχυση πρώην κρατ/νων	5.221,00 ευρώ.
4. Οίκον. ένίσχυση οίκου. άπόρ. κρατ/νων	4.095,00 ευρώ.
5. Λοιπά έξοδα	1.222,00 ευρώ.
6. Για δέματα σέ φυλακές	1.385,00 ευρώ.

Σύνολο: 16.424,00 ευρώ.

Γενικό Σύνολο: 25.774,00 ευρώ.

Μνησθει Κύριος ό Θεός τών συνδρομητών και συνδρομητριών τής ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ «Ο Άγιος Ληστής του Γολγοθά» έν τή βασιλεία αὐτοῦ, πάντοτε· νῦν και άει και εις τούς αιώνας τών αιώνων.